

บทสรุปผู้บริหาร

(ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๑. หลักการและเหตุผล

ท่ามกลางสถานการณ์ความผันผวนและวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ที่ทั่วโลกกำลังเผชิญอยู่ รวมทั้งแนวโน้มสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนสูงและความซับซ้อนของปัญหาเชื่อมโยงในหลายมิติ โดยเฉพาะผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 รวมถึงรูปแบบภัยคุกคามจะมีความหลากหลายและมีลักษณะผสมผสาน (Hybrid threats) และปัญหาข้ามพรมแดนจะมีความเกี่ยวพันซับซ้อนมากขึ้น (Complex Engagement) จึงจำเป็นต้องมีกรอบทิศทางของประเทศในการเร่งป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่สำคัญในห้วง ๕ ปีข้างหน้า

ในการนี้ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ จึงจัดทำ (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีสถานะเป็นแผนระดับที่ ๒ รองรับแผนระดับที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง และเชื่อมโยงให้มีการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนระดับที่ ๓ เพื่อให้เป็นกรอบทิศทางในการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ และรักษาผลประโยชน์แห่งชาติอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของประเทศ โดยความสำคัญของนโยบายและแผนระดับชาติฯ ฉบับนี้ได้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การวางนโยบายและแผนการขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงให้สอดคล้องในทิศทางเดียวกัน โดยมีได้จำกัดเฉพาะความมั่นคงของรัฐ แต่ให้หมายรวมถึงความมั่นคงของมนุษย์ และการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี จึงจำเป็นต้องมีกรอบทิศทางให้สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงภัยคุกคามทุกรูปแบบได้อย่างทันท่วงที โดยใช้กระบวนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน ภาควิชาการ ภาคการเมือง และภาคสื่อมวลชน รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลก เพื่อให้ประเทศมีเสถียรภาพ ประชาชนอยู่ดีมีสุข และมีศักยภาพบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติอย่างยั่งยืน

ด้วยเหตุนี้ (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จึงให้ความสำคัญกับการเร่งป้องกันและแก้ไขเฉพาะปัญหาความมั่นคงที่สำคัญจากการประเมินสถานการณ์ และแนวโน้มความเสี่ยงในระยะ ๕ ปี ผ่านกระบวนการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของประเด็นความมั่นคง ที่มีผลกระทบและความเสี่ยงสูง (High Risk, High Impact) และเสริมสร้างแนวทางการพัฒนาศักยภาพความมั่นคงของประเทศ เพื่อขยายผลกรอบแนวคิดความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) ที่ให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงมิติการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ รวมถึงการกำหนดจุดเน้น (Focus) และแนวทางสำคัญเชิงลึก (Highlight) ของเป้าหมาย ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น หรือไม่มีแนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และประเด็นการต่างประเทศ

ซึ่งจะส่งผลต่อการยกระดับการเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข”

๒. **เค้าโครงและสาระสำคัญ** แบ่งออกเป็น ๖ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ บทบาท ความสำคัญ และสถานะของนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ให้ความสำคัญกับบริบทความมั่นคงของประเทศไทย โดยมีเป้าหมายสูงสุดในการรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ โดยมีการวิเคราะห์ผลการดำเนินการในห้วงที่ผ่านมา หลักการ สถานะ และความสำคัญของการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

ส่วนที่ ๒ สถานการณ์ ผลกระทบ และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงบริบทความมั่นคงในระยะ ๕ ปี แบ่งออกเป็น ๑) ความสำคัญของภูมิยุทธศาสตร์ ภูมิรัฐศาสตร์ และภูมิเศรษฐศาสตร์ไทยที่ส่งผลต่อความมั่นคงแห่งชาติ ๒) การประเมินขีดความสามารถของประเทศเพื่อเสริมสร้างกำลังอำนาจของชาติ และ ๓) สรุปความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับภายในประเทศ

ส่วนที่ ๓ วิสัยทัศน์ กรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ประเทศชาติมีเสถียรภาพ ประชาชนอยู่ดีมีสุข ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ มีศักยภาพบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติอย่างยั่งยืน” โดยเชื่อมโยงกรอบแนวคิดการน้อมนำพระราชปณิธาน สืบสาน รักษา ต่อยอด เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวพระราชดำริปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ความมั่นคงแบบองค์รวม การพัฒนาอย่างยั่งยืน การบูรณาการเพื่อส่งเสริมความร่วมมือของทุกภาคส่วน การบริหารจัดการความเสี่ยง และการพลิกฟื้น (Resilience) เพื่อให้สามารถป้องกันและแก้ไขภัยคุกคาม และมีการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพความมั่นคงของประเทศ

ส่วนที่ ๔ นโยบายและแผนความมั่นคง มีทั้งสิ้น ๑๗ นโยบายและแผนความมั่นคง แบ่งออกเป็น ๒ หมวด ดังนี้

● **หมวดประเด็นความมั่นคง** เป็นประเด็นภัยคุกคามที่มีผลกระทบและแนวโน้มความเสี่ยงสูงต่อความมั่นคงแห่งชาติและผลประโยชน์แห่งชาติ รวม ๑๓ นโยบายและแผนความมั่นคง ดังนี้

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ สังคมไทยอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เคารพในความแตกต่างหลากหลาย และพร้อมธำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๒ การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติและการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ การปกป้อง รักษา และแก้ไขปัญหาที่กระทบต่ออธิปไตยของชาติและผลประโยชน์แห่งชาติ รวมทั้งการพัฒนาขีดความสามารถเชิงยุทธศาสตร์ของกองทัพเพื่อการป้องกันประเทศในอนาคต

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๓ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน พื้นที่ชายแดนมีความมั่นคง ปลอดภัย มีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคาม

ทุกรูปแบบ มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของมนุษย์อย่างสมดุล อีกทั้งยังเป็นพื้นที่แห่งความร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศรอบบ้าน ทั้งในด้านการร่วมกัน ป้องกันภัยคุกคาม การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง และการสร้างความมั่นคงร่วมกันอย่างยั่งยืน

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามทางทะเลที่สำคัญ โดยคำนึงถึงการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้มีความสมดุลและยั่งยืน และการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเลที่มีประสิทธิภาพ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๕ การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ การลดการก่อเหตุรุนแรงและความสูญเสีย การพัฒนาทางเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๖ การบริหารจัดการผู้พลหนีเข้าเมือง การบริหารจัดการผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคล แรงงานต่างด้าว กลุ่มที่มีความเปราะบางด้านความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมถึงผู้ได้รับความคุ้มครองหรือผู้อยู่ระหว่างคัดกรองสถานะที่ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศภูมิลำเนาให้มีความสมดุลระหว่างมิติความมั่นคง เศรษฐกิจ และหลักสิทธิมนุษยชน

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๗ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ การยกระดับสถานะและเพิ่มขีดสมรรถนะของประเทศไทยในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ให้ได้รับการยอมรับจากสากล

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๘ การป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหา ยาเสพติด การป้องกันประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด การสกัดกั้นยาเสพติด และปราบปรามขบวนการการค้ายาเสพติด ตลอดจนการบำบัด รักษา และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดให้เกิดการยอมรับจากสังคม

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๙ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การจัดการความเสี่ยงสาธารณภัยที่สำคัญอันเกิดจากภัยธรรมชาติ ภัยจากสิ่งแวดล้อม ภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ที่เป็นภัยซ้ำซากและซ้ำซ้อน (Recurring and Compound Hazards) ให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้รวดเร็ว ทันท่วงที และยั่งยืน (Resilience)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๐ การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ ประเทศไทยสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์ การยกระดับมาตรฐานรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และลดการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย ประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันในการรับมือ ตอบโต้ และขีดความสามารถการฟื้นตัวจากภัยก่อการร้าย

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๒ การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ ประเทศไทยสามารถรักษาดุลยภาพด้านความมั่นคงระหว่างประเทศที่สำคัญทางยุทธศาสตร์ มีบทบาทนำในประชาคม

การเมืองและความมั่นคงอาเซียน รวมทั้งรักษาผลประโยชน์แห่งชาติบริเวณลุ่มน้ำโขง และความสัมพันธ์อันดีกับประเทศรอบบ้าน

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๓ การบริหารจัดการความเสี่ยงโรคติดต่ออุบัติ

ใหม่ การเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมและทรัพยากรทางการแพทย์และสาธารณสุขเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงโรคติดต่ออุบัติใหม่ และรับมือโรคระบาดขนาดใหญ่

- **หมวดประเด็นศักยภาพความมั่นคง** เป็นประเด็นเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาขีดความสามารถของประเทศในการป้องกันและแก้ไขประเด็นความมั่นคงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวม ๔ นโยบายและแผนความมั่นคง ดังนี้

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมเพื่อป้องกัน และตอบสนองต่อภัยคุกคาม รวมทั้งการบูรณาการทรัพยากรของประเทศเพื่อใช้ในการเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๕ การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ การยกระดับระบบงานข่าวกรองแห่งชาติในการประเมินสถานการณ์ด้านความมั่นคงเชิงยุทธศาสตร์ในระยะยาว พร้อมทั้งขยายเครือข่ายเฝ้าระวังเพื่อสนับสนุนงานข่าวกรอง และการวางระบบงานข่าวกรองเพื่อป้องกันภัยคุกคามที่สำคัญ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๖ การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง การจัดทำและเชื่อมโยงบัญชีข้อมูลด้านความมั่นคงขนาดใหญ่เชิงดิจิทัลให้สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๗ การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่ การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่เป้าหมายเพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

ส่วนที่ ๕ การขับเคลื่อนและติดตามประเมินผล ยึดหลักการบริหารงานคุณภาพ (PLAN DO CHECK ACT: PDCA) โดยมีรายงานความคืบหน้าการดำเนินการรอบ ๖ เดือน และรายงานสรุปผลสัมฤทธิ์การดำเนินการประจำปี เพื่อรายงานผลให้สภาความมั่นคงแห่งชาติรับทราบในภาพรวม

ส่วนที่ ๖ ภาคผนวก อาทิ กระบวนการจัดทำ ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับภายในประเทศ แผนที่กลยุทธ์ของ ๑๗ นโยบายและแผนความมั่นคง มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

กองนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง
สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ